

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

Jelenségek.

— Az iskolaszék ülése. —

Tegnap tartotta meg a helybeli polgári községi iskolaszék július havi ülését, melyen az iskolaszéki tagok is — a második egybehívásra nagyobböku érdeklődést tanusítva — jelentékeny számban vettek részt.

Az ülés tárgyhalmaza és a kérdések fontossága annyira kimerítette az iskolaszék tagjait, hogy már a felügyelőigazgató éves jelentését — melyért a múltban lelkes ovációkat kapott, ezuttal csak 3, mond három iskolaszéki tag hallgatta meg, nem annyira végig, mint inkább közkívánatra csak a végét.

Az iskolaszék tegnapi ülésén két fő momentum ragadta meg a hallgatóság figyelmét s mély nyomokat hagyott különösen a jelen volt tanítók lelkében.

Az első: városunk társadalmi és politikai élete egyik vezető férfjának ama kijelentése volt: hogy Meznerics Ferenc felügyelőigazgató információira nem sokat ad.

Kinos hatást gyakorolt e kijelentés és a jelenlevő tanítók arcát a szégyen pirja futotta be, hogy akkor, amidőn a tanítótestület minden tagja lelke egész hevével és tudásának minden erejével nemcsak az iskola falain belül, de azon kívül is becsületes munkássággal igyekszik megfelelni magasztos hivatásából folyó szent kötelességének, vezetőjük és az adminisztráció erkölcsi értéke nyílt ülésen oly súlyos váddal illetik, ami, ha csakugyan indokolt, az egész testület erkölcsi értékére sötét árnyat vet s a tanítók nemzetalkotó munkáját kétségtelenül legalább is megbénítja, amiért is ezen segíteni úgy az iskolaszék vezetőférfiainak, mint magának a tanítótestületnek erkölcsi reputációjuk érdekében kölcsönös kötelességük; — de viszont, ha minden alapot nélkülöz a kijelentés, egy morális testület vezetésének erkölcsi értékét pellengérré állítani legalább is: nem helyes.

Nincs okunk kételkedni a kijelentést tevő iskolaszéki tag ur meggyőződés hangján mondott kifakadásainak joga-

sultságában sem, de akkor a javító munka kezdeményezését is kötelessége annak eszközölni, aki a hibát fölfödözte.

Sokkal örvedetesebb jelenség a másik, mely bizonyos jóleső határozott sággal domborodott ki az iskolaszék tegnapi ülésén s ami által a hallgatóságnak is alkalma nyílt személyes meggyőződést szerezni a felől, hogy dr. Lipozsencsics Lázár és dr. Mukics Simon, városunk két elismert közjogi tudósa, de egyuttal ellentétes pártpolitikai irány képviselői ott, ahol a magyar kultúra és a nemzet napszámosságainak vitális érdekeiről van szó, minden pártpolitikai személyes és egyéb tekintetek mellőzésével egyértelműleg és karöltve járnak el.

E körülmény garanciát nyújt úgy a város közönségének, mint magának a tanítói karnak, hogy kulturális érdekeink igazságos és részrehajlatlan kezébe vannak letéteményezve s hogy nevezett vezérférfiaink nemcsak tudnak, de akarnak is tenni ott, ahol a tanítók munkáját minden külső nyomás alól felmentve eredményessé tenni kell, mert bizony, bizony, ha a tanító a tanügyi adminisztráció igazságtalanság, üldözés és szemlyes boszu következtében napról napra dult kedéllyel kénytelen átlépni az iskola küszöbét, a legnemesebb és a legképzettebb tanító munkája is csak fél munka lehet, amiből önként következik, hogy a tanügyi korrupció ezen káros következményeit egész nemzedékek sinylík meg.

Az ülés lefolyásáról szóló részletes tudósításunk a következő:

Varga Károly elnöki megnyitója után az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Dr. Lipozsencsics Lázár és Dr. Klein Adolf küldetvén ki, olvasatott a kir. tanfelügyelőségnek a május havi ülés jegyzőkönyvének jóváhagyása tárgyában érkezett leirata.

A kir. tanfelügyelő úr, ezen átiratban arról értesíti az iskolaszéket, hogy a polgári iskolák vizsgálatain az iskolaszéki kiküldöttek mint elnökök működnek s nem, miként azt annak idején egyik igazgató nagy hangon vitatta, hogy csak mint hallgató ülnökök szerepelnek.

Több szabadságolásnak a közj. bizottság által történt jóváhagyását vette azután tudomásul az iskolaszék.

Az iskolaszéki elnökség kiutalásaira vonatkozó tanácsi határozat tárgyában — mely azt kívánja, hogy a kiutalások csak a jegyzőkönyveknek tanfelügyelőségi jóváhagyása után legyenek eszközölhetők — nem lévén ez sem célhoz vezető, sem méltányos, mert így egyesek helyettesi- és tiszteletdíjajkhoz csak hónapok múltán juthatnának — az iskolaszék az eddigi eljárás fentartását kéri.

Leérkezett az 5 tanyai tanító állás szervezése tárgyában hozott közgyűlési határozat miniszteri jóváhagyása is. Az állásokra augusztus 15-iki záros határidővel a pályázatok meghirdettetnek; az állásokra pályázhatnak férfiak és nők egyaránt. A gazdasági ismétlő iskola oktatásáért ezen öt állás után 100—100 kor. tiszteletdíj jár.

Csajkás Lukács fizetés kiutalása, a mulasztó tankötelesek behajtásának hosszadalmasságát megszüntetni célzó jegyzői előterjesztés után tudomásul vétetett Haraszty Gyula szabadságolása. Nevezett tanító a tanév utolsó hónapjában megbetegedvén osztályát a felügyelő igazgató mellé beosztott Páncsics István látta el, de csak irodai idején kívül, a többi idő alatt az együttműködő tanítók látták el akként, hogy a fegyelem fentartása érdekében be-be néztek Haraszty osztályába s ekként annak helyettesítése kiadással nem járt.

Dr. Zsulyevicsné részére 15 napi szabadság engedélyeztetett utólagosan.

Nagyobb élénkség mutatkozott Góra József szül. Hoffmann György igazgató-tanító ellen beadott panaszának tárgyalásánál.

A vádbeli cselekmény beigazolást nem nyert az elnökség javaslata mindazonáltal figyelmeztetni akarja az igazgatót, hogy a jövőben kerülje a szülőkkeli összeütközést.

Dr. Mukics Simon nem látja indokoltnak az igazgató figyelmeztetését, mert a vád nemcsak beigazolást nem nyert, de annak még a látszata sem forog fön s így fölösleges zaklatást lát az elnökség javaslatának második részében, melyet elhagyni kér, annál is inkább, mert az fegyelmi ítéletet képez, melynek ezuttal helye nincs.

Úgyanily értelemben szólal fel Dr. Lipozsencsics Lázár is.

Ezek után az 1904/5. tanév kezdete állapítatik meg. E szerint az iratkozások a belterületen szept. 1—6-ig; a külterületen október 1—6-ig; a veni sancte 7-én tartatnak.

(Tanítói áthelyezések.)

A tanító-testület ezen minden évben újra kísérő daemóna titokzatos voltával retteghésben tartja mindig a tanítókat, s igen alkalmas eszköz a felügyelő-igazgató kezében arra, hogy a kegyenceket jutalmazza, a kegyvesztetteket pedig (értsd: az önállóbb elemeket.) sujtsa — hosszú és élénk vitát produkált s egyuttal a felügyelő-igazgató és az elnökség egyértelmű előterjesztésének teljes bukásával végződött.

Az elnökség a tanítói áthelyezésekkel kapcsolatban tárgyalás alá vonta Vujkovics Cz. Lukács és Vukov Márk iszkéki tagok írásbeli előterjesztését, melyben nevezettek Hoffmann György igazgató-tanítót a szt. György téri iskolából vagy elhelyeztetni, vagy pedig megkeresíteni kéri a kir. tanfelügyelőt, hogy Hoffmantól az igazgatói megbízást vonja meg.

A beadvány azt hozza fel indokul, hogy a mióta Hoffmann György áll a szt. györgyi iskola élén, a tanító-testületben elkeseredett viszály uralkodik ami úgy a tanítói tekintély, mint a tanügy rovására történik.

Az elnökség javasolja hogy Temunovics Tamás a galambiskolából a szt. györgyi és viszont Hoffman ennek kerületébe helyeztesék át igazgatói minőségben, egyben kiemeli a javaslat, hogy az áthelyezések büntetés jellegével nem bírnak.

A tárgyhoz először Dr. Mukics Simon szólt aki ezuttal is hangoztatta, hogy az egyéni zaklatás és a politikai felfogás teljes kizárásával beszél, sőt ezek látszatát is kerülni kívánja az iskolaszékben s ha adatokkal látná beigazolvva az igazgató bűnösségét, avagy a két igazgató kölcsönös megegyezése volna az áthelyezés oka, nem állná annak útját, de így nem hagyhatja szó nélkül, annál kevésbé, mert úgy van informálva, miszerint a szt. györgyi tanító-testület arra utazik, hogy igazgatóját elkergesse s biztos tudomása van arról, hogy abba a testületbe egy igazgató-tanító sem megy szívesen. Más megoldást kér tehát, nevezetesen, hogy az bűnhődjék aki bűnös s aki arra rászolgált; ezt a beadvány nem mutatja ki sőt szóló kétségbe vonja azt is hogy az iskolaszék ezen két tagja — bármennyire is nagyrabecsüli személyeiket — tudatában lettek volna annak amit beadtak. — Őket valaki rutul s csak eszközként használta föl, miért is kivenné az egész beadványt a tárgyalás keretéből.

Dr. Lipozencsics Lázár nem fogadja el az elnökség előterjesztését, mert ha az áthelyezés oka civódás, addig míg ezt beigazolvva nem látja, az egész testületre a jelenlegi állapotokat kéri fentartani, annál is inkább, mivel tudja, hogy a szóban forgó tankerület ellen a fegyelmi vizsgálat meg van indítva, egyben ellentétnek találja az elnökség ama kitételét, hogy az áthelyezés a büntetés jellegét nem viseli.

De kötelességének ismeri tiltakozni az az eljárás ellen is, melylyel a két iskolaszéki tag jóhiszeműsége kiaknázott; — szóló értesült, hogy az indítványozó tagok azt sem tudják mit irtak alá.

Megakarja tehát tudni, ki az, akinek nem volt annyi erkölcsi bátorsága, hogy saját személyében nyíltan lépjen föl, hanem a helyett az áthelyezés indítványának ódiúmat másra tukmálva a két tiszteletreméltó polgárt beugratta. Azt tartja, hogy a tanító testület tekintélyének az ilyen eljárás árt legjobban, miért is indítványozza, hogy a szt. György-téri tanítótestületben a jelenlegi állapotok tartassanak fenn s vizsgálat indíttassék meg az iránt, hogy ezen beadvány mögött ki és mily felbujtó rejtezködik, egyben a beadvány tárgya is vizsgálattassék meg.

Dr. Klein Adolf a tanítók áthelyezésénél az u. n. »tanügyi érdek« mellett a tanítók személyi érdekeit a lehetőségig figyelembe kéri venni s hogy ok nélkül senki se helyeztessék át s ezzel a büntetéssel indokolatlanul ne sujtassék. Elfogadja Dr. Lipozencsics Lázár indítványát s az áthelyezésre vonatkozó előterjesztését kifogásolva, javaslatba hozza, hogy a központi iskolába: Ruttkay Lászlóné, ennek helyére Bellerné Joó Ilona, Vujkovics Pál pedig a szt. rókusi iskolába helyeztessék.

Dr. Mukics Simon ismételt felszólalása után, melyben csatlakozik Dr. Lipozencsics Lázár indítványához, végeredményben Dr. Lipozencsics, Dr. Klein indítványa elfogadatik, az elnökség és a felügyelő-igazgató előterjesztése pedig elvetetett. — A vizsgálat megejtésével Gyelmis Gerő és Birkás József bizatnak meg.

(Kisebb ügyek.)

A tanterembe beosztandó növendékek száma a törvény által 80-ban állapítatván meg, az iskolaszék kimondja, hogy amennyiben a terem előirt nagysága befogadhatja e számot az egy terembe osztandó növendékek száma a 80-at meg nem haladhatja, egyébként a

terem nagyságának arányában kevesebb igen de nagyobb nem lehet.

Elhatározatott, hogy a jövő tanév elejétől 50 fillér beiratási díj fog szedetni, míg a városi tanács ennek megváltása iránt nem intézkedik. Az ugy befolyandó összeg a tanítói és ifjusági könyvtár létesítésére és gyarapítására fordítandó a min. rendelet értelmében.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

Budapest, 1904. július hó 21-én.

A mai napra tüzték ki a szavazást, a civilista felemeléséről szóló törvényjavaslat általános része felett. A kormánypárt nagy számmal vonult fel és megjelentek a miniszterek is az üdülő Lukács László kivételével mind.

Perczel Dezső elnökölt.

Mayer Károly előadó betérjesztette a mentelmi bizottság jelentését *Lenygel* Zoltán ügyéről; *Heltai* Ferencz előadó pedig a pénzügyi bizottság jelentését a főváros kölcsönkötvényeiről.

A napirendre tértek át, a civilista felemeléséről szóló törvényjavaslat folytatólagos tárgyalására.

A névszerint való szavazás következett.

Zichy Ferenc gróf titkos tanácsos a javaslat ellen szavazott, a mire zajosan megéljeneztek. Ebből az ovációból *Bánffy* Dezsőnek is kijutott. *Apponyi* Albert gróf nem volt jelen. A néppárt a többi ellenzékkel a javaslat ellen szavazott.

Az eredmény az volt, hogy a javaslat mellett szavazott 154, ellene 66 képviselő, s így a javaslatot 88 szótöbbséggel elfogadták.

Kaas Ivor báró: Nyolevannyolc rendjell!

A határozati javaslatokat a többség elvetette. Az általános tárgyalást ezzel befejezték és a részletekre tértek át.

Eszterházy Kálmán jegyző olvassa a javaslat címét.

Nessy Pál ellenindítványt nyújt be, amely szerint a javaslat címét ekképpen helyesbitsék: „*Öfelsége I. Ferencz József magyar király udvartartására.*“

Veres József szintén azt akarta, hogy a javaslat címét megváltoztassák. A cimből az tűnik ki, hogy a magyar királyi udvartartás különálló.

Tisza István gróf kormányelnök idézi az udvartartás költségeinek fedezéséről szóló eddigi törvények címeit, amelyek mind úgy szólnak, hogy ő csász. és kir. apostoli felség legmagasabb udvartartása költségeiről. A címről az udvartartás jogi természetére következtetni nem lehet.

A többség az indítványokat elvetette és a javaslat eredeti címét fogadta el.

Az első szakasznál *Tisza* István gróf módosítást nyújtott be, amely szerint a törvény hatálya egy évre visszatarthatassék.

A többség ezt elfogadta. Ugyan ilyen értelemben *Tisza* István kormányelnök a második szakasznál is tesz módosítást.

A többség ehhez is hozzájárult és a javaslatot részleteiben is elfogadta. A javaslat harmadszori olvasása holnapra marad.

Az 1904. évi állami költségvetés első füzetében foglalt tételek tárgyalására tértek át.

Ugron Gábor kifogásolja az első tételnél (udvartartás) hogy már a felemelt civilista összegét állítsák be.

Tisza István gróf kormányelnök a mellett

érvel, hogy a budgetbe a már felemelt összeget állítsák be.

Rakovszky István Ugron felfogását osztja; mert a civilista felemelését sem a főrendiház nem szavazta meg, sem a király nem szentesítette.

Tisza István szerint a tétel beállítása nem ütközik a budgetjogba.

Rátkay László szintén ellenindítványát pártolja.

A többség amellet dönt, hogy a felemelt civilista összegét állítsák be a költségvetésbe.

A *kabinetiroda* tétele következett.

Nessi Pál dr. szólt hozzá, felvilágosítást kért a kormánytól. Kérdi, közös-e a kabinetiroda vagy nem és hogy magánintézmény-e vagy pedig közintézmény? Tisztviselőit hogyan nevezik ki? Melyik miniszter felelős a kabinetiroda költségeiért?

Rátkay László szerint nem tartozik a kabinetiroda az udvartartás körébe, mert költségeit nem az udvartartás költségeiből fedezi. Ennélfogva a kabinetiroda hivatalos nyelvének is magyarnak kell lenni.

Tisza István gróf: A kabinetirodának magyar osztálya van, magyar emberekkel és magyar szolgálati nyelvvel; mi csak a magyar osztálynak költségeit fizetjük.

A ház többsége a tételt elfogadta.

A képviselőházi alkalmazottak fizetéséről szóló bizottsági jelentést *Kammerer* Ernő elfogadásra ajánlotta.

Rátkay László kifogásolja, hogy az alkalmazottak ügyében a fegyelmi eljárás nincs rendezve. Kifogásolja azt is hogy csak a királyra esküsznek és nem a koronás királyra. Ennek pártolását kéri.

Ezek után folytatták a kisebb tételek tárgyalását, a mely az ülés végéig tartott.

TÁVIRATOK.

Strossmayer betegsége.

Eszék, jul. 22. A gyakovár káptalanhoz a következő távirat érkezett ma reggel *Strossmayer* püspök egészségi állapotáról. A püspök állapota változatlan. Az orvosok remélik, hogy meg tudják tartani az életnek. Gyakovárban megemlitik, hogy *Strossmayer* már több év óta szenved szédülési rohamokban, különösen a nyári időszakban. A püspök egészséges természetét tekintve remélik, hogy most is szerencsésen kilábal a betegségből.

Zágráb, jul. 22. Rohics fürdőről ma a káptalanhoz érkezett táviratok szerint *Strossmayer* djakovai püspök állapota javult. Közvetlen veszélytől nincs mit tartani.

A háboru.

Budapest, jul. 22. A Havas-ügynökségnek a moszkvai „*Ruszi Lisztó*“ egy jelentését táviratozzák, amely szerint *Kuroki* tábornok keleti hadserege áttörte az oroszok seregének balszárnyát és a japánok *Mukden* felé vonulnak előre,

London, jul. 22. A *Daily Telegraph* írja a *Malacca* kérdésében: Nem lehet többé kételkedni az Anglia és Oroszország között való feszültség komoly voltában. Az esetet talán el lehetne intéznie a két nemzet méltóságának megsértés nélkül, ha nem maradna fenn ama súlyos kérdés, milyen osztályhoz kell sorozni az olyan hajókat, mint a *Péterburg*. Ugy értesülünk, hogy az orosz cárnak jelentették, hogy az orosz hajóhad eme ha-

jóira lőnek, ha megkísérelnék az angol hajók fenntartását vagy megvizsgálását és tengeri rablókként elsüllyesztenék, ha eme magatartásuktól el nem térnek. Arról is értesülünk, hogy a török kormány lépéseket tesz, hogy az ilyen hajóknak a Dardanellákon való átvonulását megakadályozzák. A kérdésnek semmi köze sincs a távoli keleti háborúhoz.

A citadella mint szegényház.

Budapest, jul. 22. A citadella északi részében eddig néhány rendőr és rendőr-altiszt birt lakással, most az I. kerületi választmány azzal a kéréssel járul a tanács elé, hogy a rendőröket lakoltassák ki és a citadellában a kerület hajléktalan szegényeinek adjanak lakást.

Öngyilkosság-e vagy bűntény?

Hulla az istállóban.

(Saját tudósítónktól.) Az ötödik kör lakosságát reggel óta rejtélyes eset tartja izgalomban. A kör 241. számú házában ma reggel halva találták az egyik lakót, Tóth János 38 éves napszámot, aki kedd óta hevert vérében az istállóban levő ágyban.

A rémes leletre Vidákovits Pálné, a ki szintén abban a házban lakik, bukkant. Benyitott az istállóba és hullaszagot érzett. A mint jobban körültekintett, ott látta az ágyban Tóth Jánost megkékült arccal, mereven. Az esetről azonnal jelentést tett a rendőrségnek, a mely megjelent a helyszínén és jegyzőkönyvet vett fel.

Eddig csak annyit tudtak kideríteni, hogy Tóth Jánost kedd óta nem látták. Kedd este tért be az istállóba s azóta nem mutatkozott. A holttest mellett egy véres szőlővágó kés hevert. Tóth János szive tájékán két szurott sebb volt, a melyet a kés okozott.

A hullát felboncolták s ekkor megállapították, hogy Tóth szívujj volt. Tóth nő ember volt, de a feleségével nem élt együtt, mert leöléssel fenyegette s e miatt az aszszony elhagyta. A rendőrség az eset színelőjén valamely gyanus körülményt, melyről a gyilkosságra lehetne következtetni, nem talált s így valószínű, hogy Tóth öngyilkos lett.

A vizsgálat folyik a rejtélyes ügyben.

H I R E K.

— **Uj tb. megyei aljegyző.** A főispán Sigmond János közigazgatási gyakornokot tb. jegyzővé nevezte ki.

— **Meteor az időről.** Julius hava a 10-ki csomópont hatáskörétől, a már 8-ikától állandóbb meleg, miként ezt jeleztem s miután nagy csoport szétszort foltok egymást követik a Napon, a gyorsan egymásra következő, de különböző gyenge hatású csomópontok nem érvényesül, amiért is a meleg jelzésemmel szemben nagyobb mérvben érvényesült, egész a nyári forrosáig fejlődött. 19-én van még egy csomópontunk, de ez is gyenge hatású, így eső 22-én, de különösen és pedig nagyobb mérvben 28-én várható, amidőn reaktív hatások is következhetnek be, az esőt huzamosabbá téve. Julius hó hátralevő csomópontjai: 19., 22., 23., 27., 28., és 30-ra esnek.

— **Szegő Fülöp—p. t. felügyelő.** Szegő Fülöp, a szabadkai posta- és távirdahivatal főnöke, a hivatalos közlöny mai hiráda szerint posta- és távirda felügyelővé nevezetett ki.

— **Óriási tüzek a megyében.** Lapunk egyik múlt számában megírtuk, hogy a bacs-

megyei *Béreg* községben óriási tűzvész pusztított. A nagy veszedelemről tudósítók ma a következőket jelenti: Esti 7 órakor jött a híre Bajára, hogy Béreg lángok között van. Többen kiutaztak s itt irtózatot látvány tártult szemek elé. 80 ház állott a lángok között. Leégett a parasztházakon kívül a község háza, a jegyzői lak, az iskola, az óvoda és a plébánia. Mintegy 400-450 ember vált hajléktalanná. A tűzhöz kivonult Zombor, Szántova, Dávod, Kolluth és Bezdán tűzoltósága. Ezeknek a derék testületeknek emberfeletti munkája mentette meg a többi házat. A tűznél jelen voltak Karácsonyi Gyula alispán és Vojnich Máté bajai főszolgabíró. Egy emberélet pusztult el. A szikrák, mint a zápor, oly sűrűn hullottak. Hogy mily távol-ságba repültek, bizonyítja azon körülmény, hogy két, Béregtől 2 kilométernyire fekvő házat is felgyújtottak az elszállott szikrák. — A veszedelmes elem a szomzédos Bácsbokodon (Bikityen) is pusztított tegnap. Falldum Ignác ház gyuladt ki és a nagy szárazságban gyorsan terjedt el a tűz. Falldum házán kívül még kettő égett el. A tüzet gondatlanság okozta. A Falldum Ignácznál lakó Falldum Ferenéné kenyérsütés után kiszórta a pörnyét, anélkül, hogy azt előbb eloltotta volna. A még égő pörnyét pedig felkapta a szél és a ház tetejére hordta. Így keletkezett a tűz.

— **Megdézsmált raktár.** Már mai számunkban hírt adtuk, hogy a Kunetz Mór házában levő Kunetz Kálmán-féle raktár helyiségben múlt év július havában történt betöréses lopás tetteseit a rendőrség most kinyomozta. A főtettes már le is van tartóztatva Fenyvesi István kishegyesi illetőségű asztalos segéd személyében, aki a legutóbbi időben a Kainer-féle butorgyárban volt alkalmazva. A betörést Fenyvesi Hegedűs István nevű 13 éves inasgyerek segítségével követte el. A raktárba akként halottak be, hogy a körülbelül két méter magas nyitott ablakon bebújtak és skatulyákban elhelyezett árukból nagy mennyiségű cipőt, kalapot, sapkát, inget, tárcát, nyakkendőt és más dolgokat magukkal vittek. Ezt a műveletet hat-hét ízben megismételték. A zsákmányt Fenyvesi lakására vitték, a hol ő ládába rakta s részben eladta s részben haza szállította Kishegyesre. A Kishegyesen megtartott házkutatás alkalmával nagy része az árunak meg is került.

— **Villanyvilágítás Kulán.** Kula községnek a villanyvilágítás behozatala iránt a verbászi kendergyárral kötött szerződését a megye jóváhagyta, így tehát őszre teljesebbé fogmínni a község régi óhajta, hogy a modern kor világítási eszközével oszthatja el a sötétséget. Mint tudósítók jelenti a villanyvilágítás berendezésére a munkálatok legközelebb megkezdődnek.

— **Fuvardíj kedvezmény.** A kereskedelmiügyi miniszter 37,430. sz. leiratával tudatta a szegedi kereskedelmi és iparkamarával, hogy amint az adómentesen berendezett *petroleumbenzinre* már rég óta érvényes, ezentúl a Diesel motorok hajtására szolgáló és Erzsébetfalván földolított *nyers kőolaj kúdemények* után is A.) osztályú díjtétel alkalmazható, a dijszabásszerű II. osztály helyett a Máv vonalain.

— **Tiszteletbeli járásorvosok.** A főispán dr. Varró János moholi és dr. Benedek István martonosi orvosokat t. b. járásorvosokká nevezete ki.

— **Tüzek.** Ma délelőlt 9 órakor az V. körből jeleztek tüzet, a hol Szikra József Tóllas-utca 650. sz. házában udvarán egy rakás kukoricaszár fogott ismeretlen okból tüzet. A szár és a mellette levő sertésöl le-

égett. A tűz tovaterjedését azonban a kivonult tűzoltók serény munkája megakadályozta. — Délután 1 órakor a Halbrohr Adolf tulajdonát képező Nemzeti szálloda udvarán folyó építkezésnél alkalmazott munkásgyerekek cigarettával játszottak. Egyikük eldobta az égő cigarettát, mitől néhány nádkéve tüzet fogott, de a veszedelemnek hamarosan elejét vették. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Kócé Antal Szabadkán.** Ki nem kedveli a jó cigány zenét? Ki nem ismeri Kócé Antalt, a jelenleg élő cigány primások nagy mesterét? Aki csak megfordult a fővárosban és a legjobb magyar cigány muzsikáján akart felvidulni, az felkereste Kócé bandáját, akár hol is ütötte fel tanyáját. Soha cigány muzsikusról nem versengtek még annyira, mint mostanában a mulatóhelyek tulajdonosai azért, hogy Kócé zenekarárt szerződtethessék, mert ahol ez az ördögös kezelője a vonónak rázendít a nótára, oda büvöli az embereket, akár egy modern Orpheus. A cigány primások nagymestere most vidéki köruton van. Jelenleg Pécs város lakóit tartja lázban, úgy hogy nem tudnak megválni tőle. Eddigi megállapodás szerint 26-án érkezik a művész cigány Szabadkára, hogy az „*Otthon*” kávéházban mutassa be a szabadkaiaknak csodás művészetét. Csupán öt estére nyerhette meg nagy áldozatok árán a mulatóhely tulajdonosa, aki ezzel valódi művelésben részesíti városunk közönségét.

— **Égő ravatal.** Básti Máriának Erzszi nevű hat hónapos kis leánykája meghalt. A kis hullát felravatalozták és aztán magára hagyták. A ravatal fejénél égő gyertya, a melyet vigyázatlanul helyeztek el, belekapott a szemfedőbe és az egész ravatal lángba borult. A veszedelmet a házbeli idejekorán észrevették és a tüzet elfojtották, s így a kis hulla porráégését megakadályozták, bár teljes épségben így sem maradt, mert a fej és a végtagok megpörkölődtek.

— **Szerencsétlenség egy gyárban.** Óbecsei tudósítók írja: Az óbecsei sörgyárban nagy szerencsétlenség történt tegnap. Kobilárov Péter segédgépész a kerékről leesett szijat akarta visszahelyezni, miközben az egyik elkapta a kerék. A szerencsétlen fiatalembert ekkor a kerék karjánál fogva körbe forgatta, majd az egyik lábát is elkapta a szij és csak akkor zuhant le, amikor a karja összezúzódott. Az eszmétlen fiatalembert úgy szedték föl a földről. Összezúzott karját le kellett vágni, a kificamodott lábát pedig gipszbe tették. Miután fején is súlyos zúzódásokat szenvedett életben maradásához nincs remény.

— **Irtózatok** gyakran a következmények, ha esetleges betegségek behurczolásának idejekorán elejét nem vesszük, egy oly időben, midőn szinte minden második ember többé-kevésbé beteg s eltekintve a Dáphteritis, vörheny, Typhus stb.-től, betegségek legborzasztóbbika a tüdővész óriási mérveket öltött. (belügyminisztérium jelentése szerint 1902-ben Magyarországon 75145 egyén halt el tüdővészből.) Ezért mindenki saját belátása szerintelőbb megőrződést szenvedjen a „*Ragályos betegségek elleni önműködő frirtóvlenítő készülék*”, czélszerűségéről és aztán el ne mulassza azt úgy a saját,

drága hozzátartozóinak jól felfogott érdekében, lakó és hálószobában, irodában, műhelyben, raktárban, closet- stb-ben alkalmazni. Helyiségekben a hol sok ember fordul meg szintúgy a hol betegek vagy gyermekek vannak, semmikép sem volna szabad hiányoznia. A készülék knesi és csinos, a belőle kiáramló szag nem kellemetlen. hogy a lakóság minden rétegének hozzáférhető legyen mintada, darabok önköltségen — 1 korong 4 fillér-előzetes beküldése ellenében frankó szállítatnak, egy és ugyanazon címre azonban csak eayszer, különben ára darabonként 1 korona 50 fillér, előzetes beküldés mellett vagy utánvétellel. *Damascena ass., Marilla-völgy. 53.*

TÖRVÉNYKEZÉS.

Feloldott ítélet. Megirtuk annak idején lapunkban, hogy a szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa két és fél évi fegyházra ítélte Lefkovic (Benjamin) Béla rovott multu egyént, lopás büntette, továbbá hatóság el leni kihágás miatt, mint a helybeli Kárpáti-féle kávéházban elkövetett betöréses lopás tettése, a ki hamis cseléd könnyvvel állott gazdája szolgálatába. Az ítélet ellen vádlott a kir. táblához felfolyamodással élt, a hol most feloldották az ítéletet azon indokolással, hogy a törvényszék vádlott kérelme dacára nem rendelt ki védőt részére és ennek alapján új tárgyalás megtartását rendelte el. A kir. törvényszék az új tárgyalás határidejét f. hó 25-ére, hétfőre tűzte ki.

Nyiltér.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik szeretett kis leányunk halála és temetése alkalmával, részvétükkel enyhíteni iparkodtak nagy fájdalomunkon, fogadják ezuttal hálás köszönetünket.

Szabadka, 1904. jul 23.

Loósz István és neje.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget Szerk.

Helyi gabonaárak.

A kínálat az aratási nagy dolgok miatt ma is csak mérsékelt volt, melylyel szemben azonban a vevők élénk vételkedvet tanusítottak. Buza 9 kor., zab 6 kor., árpa 6.20 kor., rozs 6.40 koronáért vásárolták 50 klg-onként.

Mig ellenben tengeribe meglehetősen kínálat volt, azonban a felcsavart árak következtében gyenge vételkedv mellett kisebb mennyiségben 6 kor. 40 fill. árban került forgalomba.

Budapesti gabonatőzsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.
— Julius 20. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	965—981	—
Buza máj. 1904	—	—
Buza okt.	10.00—10.12	970—71
Rosz apr.-re	—	—
Rosz májusra	—	—
Rosz okt.-re	754—769	10—1002
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	683—685	766—67
Teng. jul 1904.	516—520	624—25
Tengeri aug.	623—627	650—51
Teng. máj. 1905	649—656	680—81
Tengeri	—	—
Repece	—	—
repece aug.	10.50—10.60	—

REGÉNY CSARNOK.

A POGNEBINI HŐS.

Írta: Sienklewicz Henrik. 17.

Érdekes volt nézni azt az embert. Olyan nehezen, cammogva haladt lefelé a lejtőkön. Telve volt az arca vérrel, s a hőség miatt alig vonszolta fáradt tagjait. A vállán cipelte az elfoglalt zászlókat. Mit is gondolt ő most a franciákról! Mellette haladt Vojtek, a kinek könnyebben ment a lépdelés. Bartek megszólította:

— Mit montál te? Hiszen ezek kukacok. Nincs ezeknek erejük. Engem is téged is össze karmoltak, mint a macskák, de egyebet nem csináltak. No de a mikor én ütöttem valamelyikre, az ugyan nem kelt föl többé a földről.

— Hát ki a fene gondolt arra, hogy te olyan haragos vagy — válaszolta Vojtek, a ki közlőrl szemlélhette Bartek hősi tetteit.

De ki nem látta? Mindenki. A legénység a tisztikar egyaránt megbámulta ezt a hatalmas parasztot, a mint rakásra ölte az ellenséget.

— Ah te átkozott polyák — szólította meg az őrnagy, a kinek szavaira Bartek keble csak úgy duzzadt az örömtől.

Mikor leértek a hegy lábához az őrnagy bemutatta az ezredesnek, az ezredes pedig Steinmetz tábornoknak.

Ez megtekintette a zászlókat, rögtön elvetette Bartektől és tetőtől talpig végig nézte nagy alakját. Bartek úgy állt ott mint a czővek. Szalutált miközben a tábornok fejében adott kifejezést meglepedésének. Majd suttogva beszélt az ezredessel.

Tudni lehetett, hogy előléptetésről van szó: Altiszt.

— Buta ez ahhoz kegyelmes uram, szólt az őrnagy.

— Próbáljuk meg válaszolta a tábornok és oda lépett Bartekhez.

A buta lengyel nem tudta mi történik vele. Nagyfejük furcsának tartották, hogy egy egyszerű lengyel katona ugyanolyan sorba lépjen elő, mint egy porosz káplár. De igen előfogják léptetni, mert ez a buta lengyel három zászlót vett el az ellenségtől és két ágyut szerelt le a franciáktól.

— Hova való vagy — kérdezte a tábornok.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: BALASSA SÁNDOR.

12733/1904 pdg. szám.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy a Kunbaja község határában levő urbéri birtokok tagosítása végett a tényleges birtokosoknak az 1836 X. és az 1871: LIII. t. c. értelmében leendő megszavaztatása céljából határnapul 1904. évi szeptember hó 24-ik napjának d. e. 9 órája Kunbaja község házához kitűzetett, annak megállapítása céljából, vajjon a birtokosoknak a birtok szerinti többsége kívánja e a tagosítást.

A nem szavazók a tagosítást kívánókhöz számíttatnak

A szavazási lajstrom összeállítása s kiküldött bíró által 1904. évi szeptember hó 17 napján d. u. 4 órakor fog megkezdeni.

Szabadkán, 1904. évi július hó 19 napján.

Dr. Tormay
jegyző.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,
Gabonát,

Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,
Üzleti helyiséget,
Nyaralót,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmegyei Napló“
kis hirdetési rovatát.

Bácsmegyei Napló
ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor
könyv és papír kereskedésében főtér.

Heumann Mór
könyv és papír kereskedésében főtér.

Krécsi A. Nándor
könyv és papír kereskedésében Deák-u.

Erdélyi D. és Társa
dohány nagyüzede
Kossuth utca.

Tenner B.
dohánytőzsde és iatekárú
üzletében Kossuth-u.

Gerber Jakab
dohánytőzsde és esztergályos
üzletében Kossuth-u.

Spitzer és Klein
fűszer és csemege üzletében
Rudics-u.

Beck Sándor
fűszer és liszt üzlete a
törvényszékkel szemben.

Mezneries József
fűszer és csemege üzletében
honvéd laktanya mellett

Nojesek Géza
fűszer és csemege üzletében
Damjanich és Bercevényi utca sarkán.

Herezli József
fűszer és liszt üzlete
Petőfi-utca sarkán.

PALICSON
Menczel Mihály
fűszer és csemege üzletében

Kiadóhivatalunkoz inté-
zett levelek csakis bélyeggel továbbíthatnak

Fiatal rőfös

kereskedő segéd, kezdő
fizetéssel és teljes ellátással
azonnali belépésre állandó alkalmazást nyer
Reiner Mór üzletében
Temes-Kubin (Temes m.)
283.

Kis anya.

Olvastam a „Bácsme-
gyei Napló“ csütörtöki
számát és azt veszem
észre, hogy Ön nagyon
könnyedén bánik az urak-
kal, de mindennek da-
cára még is veszek ma-
gamnak annyi bátorságot,
hogy felajánlom magam
szíves szolgálatába Le-
velét kéri „Egy újabb“
j. a. kiadóba intézni. 289

Kis anya.

Hát egy tisztességes
iparos Ön előtt olyan
ember mint más? Szilázia
290

Inas.

Olvassa-e napon a
„Bácsmegyei Napló“-t?
Segéd. 288

Özvegy

A megjelölt helyen
megjelentem és azt vet-
tem észre, hogy Ön hoz-
zám fiatal, én pedig Ön-
höz idős vagyok, vagy
fordítva Barna. 291

Kistétényben

20 percnyre a budafoki
villamos végállomásaól
gyönyörűen fekvő telek,
remek kiátással eladó.
Ügynökök díjaztatnak
Közelebbi értesítés Mac-
her Ernőnél, Kistétény,
a községháza mellett. 292

Izletes

e édkosztot nyerhet 2—3
intelligens uri ember egy
jobb családnál. Czim a
kiadóban. 173.

Szép kétemeletes

háza az aszfaltírozott ut-
cában (Budapesten) erdei
birto ért vagy vlláért
elcserelem. Ajánlatokat
„Kétemeletes ház 33102“
jeligére Schwarc József
hirdetési irodájába, Ma-
rokkai-utca 293

Egy jó családból

való fiu tanulónak felvé-
tetik Kováts Kálmán fű-
szerkereskedőnél Szabad-
kán Wesselényi utca 407.
szám. 294

„Juris.“

Ne képzeljen valami
vállalkozó hölgyet ben-
nem; bártortalan, fiatal
leány vagyok, aki remegve
kezdi e levelezést. Eddig
német, francia irodalom-
mal foglalkoztam, legke-
vésbé magyarul. Örömmel
ragadom meg az alkalmat,
kompetens fiatalemberrel
magyar eszmecserebe
bocsájtkozni.
Titánia. 295

Egy Wertheim

szekrény és egy álló író-
asztal eladó. Megtekin-
hető VIII. kör J kai-u.
788. Özv. Szabados Já-
nosnénál. 287.

Keresek 2—3 szobás
lakást hozzátartozó mel-
lékhelyiségekkel. Cim a
kiadóban. 286.

Egy kitünően

képesített fiatal tanító és
egy főiskolai hallgató,
októberig csekély fizeté-
sért, esetleg ellátásért
nevelőnek ajánlkozik.
Bujtó Ernő, Sopron, Uj-
teleki-utca 54. 281.

Női kézmunka kereskedés

a legjobb helyen, olcsó
házbér, biztos jövedelem.
Elköltözés végett azonnal
eladó. Mefitudható a ki-
adóhivatalban 270.

Izr. tanárjelöltet

keresek nevelőül két fiam
mellé, egyik első gimna-
zista, másik 4-ik elemi
végzi. Fizetés megegyez-
és szeri t. Ajánlatot ké-
rek Lichtscheim Miksa
cimére Sajószöged, Bor-
sódmege. 280.